Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

HE 96/2017 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI KIINTEISTÖVEROLAIN 14 §:N MUUTTAMISESTA

Hallituksen esityksen 96/2017 vp mukaan tuulivoimapuistoon kuuluvia yksittäisiä voimaloita käsiteltäisiin yhtenä voimalaitoksena siten että niiden teho laskettaisiin yhteen, eikä tuulivoimaloita enää käsiteltäisiin kiinteistöverolain tarkoittamina pienvoimalaitoksina. Tämä merkitsisi erityisen korkeamman voimalaitoksille määritellyn kiinteistöveron käyttöönottoa niissä kunnissa, jotka ovat määränneet erillisen kiinteistöveroprosentin voimalaitoksille.

Hallituksen ehdotus suhteessa kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan

Suomen kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa vuoteen 2030 on kuvattu keskeiset lähtökohdat ja tavoitteet, nykytoimien riittävyys suhteessa tavoitteisiin sekä linjattu keinot, joilla päästään hallitusohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Strategian tärkein tavoite on lisätä päästöttömän, uusiutuvan energian käyttöä kestävästi niin, että sen osuus 2020-luvulla nousee yli 50 prosenttiin.

Hallituksen esityksen 96/2017 valossa on syytä nostaa esiin seuraavat strategian linjaukset:

- Kansalliset sähkömarkkinat on perusteltua säilyttää kiinnostavina muun muassa tuulivoima- ja aurinkosähköhankkeiden kehittämiselle, joihin liittyvät investoinnit ovat maailmalla vahvassa kasvussa.

- Nykyisenkaltaisesta tuulivoiman syöttötariffijärjestelmästä luovutaan sovitusti. Tavoitteena on sen sijaan hankkeiden toteutuminen tulevaisuudessa markkinaehtoisesti.

- Tuulivoimaloista aiheutuvien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi tuulivoimarakentaminen pyritään ensisijaisesti keskittämään suuriin yksiköihin ja riittävälle etäisyydelle pysyvästä asutuksesta.

- Tuulivoimatuotannon lisääminen edellyttää tuulivoimarakentamisen sovittamista ympäröivään maankäyttöön, haitallisten vaikutusten riittävää huomioon ottamista ja paikallisen hyväksyttävyyden varmistamista.

Tarve lisätä kuntien saamaa kiinteistöverokertymää ja siten vaikuttaa myönteisesti kuntien suhtautumiseen, ja asukkaiden paikalliseen hyväksyntään tehtäessä päätöksiä tuulivoiman kaavoittamisesta ja rakentamisesta, tunnistettiin siinä vaiheessa kun teollinen tuulivoiman rakentaminen Suomessa alkoi 2010-luvun alussa. Niinpä vuoden 2014 alussa voimaantulleessa laissa tuulivoimalan jälleenhankinta-arvon laskutapa ikäalennuksessa muutettiin ja verotusarvon vähimmäismäärää korotettiin. Näiden muutosten seurauksena tuulivoimalan kiinteistövero nousi yli 80 % verrattuna vuoden 2013 tilanteeseen.

Tuulivoiman tekniselle eliniälle laskettuna nyt esitetty uusi kiinteistöveron korotusvaikutus olisi merkittävä. Mikäli tuulivoimalan kiinteistöveroprosenttina käytetään voimalaitosten ja rakennelmien korkeinta veroprosenttia 3,1, kiinteistövero laskettuna tuulivoiman eliniän ajalle nousisi 440 % verrattuna tilanteeseen ennen vuotta 2014 ja 190 % verrattuna nykyiseen verotusmalliin (keskimääräinen yleinen kiinteistöveroprosentti kunnissa on 1,06). Edellä käytetyillä lähtöarvoilla laskettuna kiinteistöveroprosentin korotus kasvattaisi tuulivoiman tuotantokustannuksia noin 1,6 €/MWh eli 3 – 1,5 % muista tuotantokustannuksista riippuen.

Vaikutus suunnitteilla oleviin tuulivoimaloihin

Mikäli teknologianeutraalit sähkön tuotantotuen tarjouskilpailut otetaan energia- ja ilmastostrategian mukaisesti käyttöön vuonna 2018, tuotantotukea maksetaan ainoastaan kustannustehokkaimmille uusiutuvan sähkön tuotantoinvestoineille. Uusiutuvan energian nykyisestä investointikustannustasosta johtuen todennäköistä on, että juuri tuulivoimaloita valikoituu tarjouskilpailuiden voittajiksi. Uusien voimaloiden kohdalla rakennuttajat voivat varautua korotettuun kiinteistöveroon, joten lisäkustannus siirtyy suoraan tuotantotukeen, ja valtion maksettavaksi.

Tuulivoimatuotannon keskittäminen suuriin yksikköihin

Tuulivoimaloista aiheutuvien haitallisten vaikutusten minimoimiseksi tuulivoimarakentaminen tulisi ensisijaisesti keskittää suuriin yksiköihin ja riittävälle etäisyydelle pysyvästä asutuksesta. Hallituksen esitys kannustaa hajasijoittamiseen. Yksittäisen sähköliittymän kustannus on kuitenkin niin merkittävä, että oletettavasti ei ole taloudellisesti kannattavaa sijoittaa yksittäisiä tuulivoimaloita hajautetusti ainoastaan tästä syystä.

Yhteenveto

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan:

- Voimalaitosten erityisen kiinteistöveron soveltaminen tuulivoimapuistoihin nostaa tuulivoiman tuotantokustannuksia (keskimäärin eliniälle laskettu) 1,5 - 3 prosenttia. Verotason nosto hidastaa markkinaehtoista kapasiteetin kasvua tai lisää valtion menoja, jos uutta tuulivoimakapasiteettia rakennetaan valtion tuella;
- Nykyisen tuotantotuen piiriin kuuluville tuulivoimalaitoksille kiinteistöveron korotus on erittäin merkittävä ottaen huomioon,

että hankkeiden kannattavuutta on tarkasteltu täysin eritasoisen kiinteistöveron aikana.

- Suunnitteilla olevan kilpailutukseen perustuvan teknologia-neutraalin tuotantotuen kannalta ehdotettu kiinteistöverolain muutos vaikuttaa hankkeille maksettavaa tukitasoa korottavasti.
- Teknologian kehittyessä ja tuotantokustannusten laskiessa tuulivoimatuotannon kilpailukyky paranee. Tarkoituksena on, että ennen pitkää tuulivoimateollisuus tulee toimeen ilman tukia ja tuulivoimaa tuotetaan markkinaehtoisesti. Esitetty kiinteistöveron muutos lisää päästöttömän uusiutuvan energian tuotannon kustannuksia ja voi siten hidastaa tätä kehitystä.

Riku Huttunen
ylijohtaja

Kati Veijonen
Erityisasiantuntija